



## İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	VII
ÖNSÖZ .....	IX
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN TAKDİMİ .....	1
II. ÇALIŞMANIN AMACI VE ÖNEMİ .....	2
III. İNCELEME PLANI VE KONUNUN SINIRLANDIRILMASI ....	3

### BİRİNCİ BÖLÜM

## GENEL OLARAK İNANÇLI İŞLEMLER, İNANÇLI İŞLEMLERİN TARİHÇESİ VE MODERN HUKUKTAKİ GELİŞİMİ

I. KAVRAM VE TANIM .....	7
II. İNANÇLI İŞLEMLERİN TARİHÇESİ.....	10
A. Roma Hukukunda İnançlı İşlemler: Fiducia .....	10
1. Kavram ve Tarihsel Süreç.....	10
2. Türleri .....	11
a. Fiducia cum creditore.....	12

b. Fiducia cum amico .....	15
3. Fiducia Kaynaklı Davalar .....	16
a. Actio fiduciae directa.....	17
b. Actio fiduciae contraria.....	17
4. Fiducia'nın Pratik Hukuk Hayatında Kaybolma Süreci.....	18
B. İnançlı İşlemlerin Cermen Hukukundaki Görünümü: Treuhand .....	20
1. Genel Olarak .....	20
2. Uygulama Alanları.....	21
3. İnanan ve Faydalanan Kişilerin Hukuki Konumunun Güçlendirilme Süreci.....	22
III. İNANÇLI İŞLEMLERİN MODERN HUKUKTAKİ GELİŞİMİ 24	
A. Alman Hukukunda İnançlı İşlemler.....	24
B. İsviçre Hukukunda İnançlı İşlemler .....	29
C. Anglo- Sakson Hukukunda İnançlı İşlemler: Trust .....	31
1. Kavram ve Tarihsel Süreç.....	31
2. Hukuki Yapısı.....	33
D. Fransız Hukukunda İnançlı İşlemler .....	37
E. Uluslararası Hukukta İnançlı İşlemler .....	38
F. AB Hukukunda İnançlı İşlemler.....	39
IV. İNANÇLI İŞLEMLERİN HUKUKİ YAPISI.....	40
V. İNANÇLI İŞLEMLERİ AÇIKLAYAN TEORİLER.....	44
A. Genel Olarak.....	44
B. Bozucu Şarta Bağlı Kazandırıcı İşlem Teorisi (Theorie der resolutiv- bedingten Zuwendung).....	44
C. Topluluk Mülkiyeti Teorisi (Gemeinschaftliches Eigentum) .....	45
D. Nisbi Hukuki Durum Teorisi (Die Relativitätstheorie) .....	46
E. Şekli Hukuki Durum Teorisi (Die formale Rechtsstellung) .....	47
F. İdare Hakkı Teorisi (Verwaltungsrechtstheorie) .....	47
G. Tam Hak İktisabı Teorisi (Die Theorie des vollen- Rechtserwerbs) .....	48

---

VI. İNANÇLI İŞLEMLERİN SINIFLANDIRILMASI.....	49
A. Amaç Bakımından Sınıflandırma.....	49
B. Kuruluş Şekli Bakımından Sınıflandırma .....	52
C. Üçüncü Kişilerle İlişkiler Bakımından Sınıflandırma.....	53
D. Faydalananların Menfaati Bakımından Yapılan Sınıflandırma...53	
E. İnanç Konusunun Kazanıldığı Kişi Bakımından Sınıflandırma	54
VII. İNANÇLI İŞLEMLERİN EKONOMİK İŞLEVLERİ.....	54
A. Genel Olarak.....	54
B. Gizleme İşlevi.....	56
C. Dolanma İşlevi.....	57
D. Mal Kaçırma İşlevi.....	59
E. Teminat İşlevi.....	60

**İKİNCİ BÖLÜM**  
**İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ**  
**KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ**  
**İNANÇLI İŞLEMLER VE BU KURUMUN**  
**BENZER HUKUKİ MÜESSESELER İLE**  
**KARŞILAŞTIRILMASI**

I. GENEL OLARAK.....	67
II. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLEMeyeceğine İlişkin Görüşler.....	68
III. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLEBİleceğine İlişkin Görüşler.....	69
A. Genel Olarak.....	69
B. Değerlendirme .....	71
IV. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEM TÜRLERİ.....	72
A. Genel Olarak.....	72

B. İnanan ile İnanç Konusunun Sahibi Arasında Yapılan Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme .....	73
C. İnananın Doğrudan Doğruya Temsilci Sıfatıyla Hareket Ettiği Durumlar .....	74
D. İnanılanın İnanana Ait Şahsi Talep Hakkını Devralması Hali....	75
E. Tahsil Maksadıyla Havale .....	75
F. İnanılanın Dolaylı Temsilci Olarak Hareket Ettiği Haller.....	76
V. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEMLERİN UNSURLARI.....	77
A. İnanç Anlaşması (pactum fiduciae).....	77
1. Genel Olarak .....	77
2. Şekli .....	80
a. Genel olarak.....	80
b. Değerlendirme .....	87
B. Devir İşlemi (Verfügungsgeschäft) .....	90
VI. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEMLERİN BENZER HUKUKİ KURUMLARLA KIYASLANMASI .....	92
A. Muvazaa ve İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemler .....	92
1. Muvazaa Kavramı (Scheingeschäft, Simulation).....	92
2. Tarafta Muvazaa (Parteisimulation).....	95
3. Değerlendirme .....	99
B. Kanuna Karşı Hile ve İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemler.....	100
1. Kanuna Karşı Hile Kavramı (Gesetzesumgehung) .....	100
2. Değerlendirme .....	103
C. Dolaylı Temsil ve İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemler.....	105
1. Dolaylı Temsil Kavramı (Mittelbare Stellvertretung) .....	105
2. Değerlendirme .....	110

3. Dolaylı Temsili İçeren Vekâlet Sözleşmelerinin İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemler Karşısındaki Durumu .....	114
a. Genel olarak .....	114
b. Dolaylı temsili içeren vekâlet sözleşmeleri ile inanç konusunun üçüncü kişilerden elde edildiği inançlı işlemlerin farklı olduğuna ilişkin görüşler.....	114
aa. Kişi sayısını kıstas alan görüş .....	114
bb. Hak taşıyıcısı (Rechtsträger)-yetki taşıyıcısı (Vollmachtträger) ayrımını benimseyen görüş.....	115
cc. Süreyi kıstas alan görüş.....	116
dd. Başkası hesabına hareket-başkası menfaatine hakları elinde tutma ayrımını benimseyen görüş .....	117
c. İnanç konusunun üçüncü kişilerden elde edildiği inançlı işlemler ile dolaylı temsili içeren vekâlet sözleşmelerini aynı kapsamda değerlendiren görüşler ...	117
d. Değerlendirme .....	119
D. Nâm-ı Müstear ve İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemler.....	123
1. Nâm-ı Müstear (Strohmann) Kavramı ve Tarihçe.....	123
2. Hukuki Niteliği.....	125
a. Muvazaa görüşü .....	125
b. İnançlı işlem görüşü.....	126
c. Dolaylı temsili içeren vekâlet görüşü .....	128
d. Değerlendirme .....	128

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**  
**İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ**  
**KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI**  
**İŞLEMLERİN HÜKÜM VE SONUÇLARI,**  
**SONA ERMESİ VE İSPATI**

I. GENEL OLARAK .....	133
-----------------------	-----

II. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEMLERDE İÇ İLİŞKİ .....	135
A. İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemlerde Uygulanacak Hükümlerin Tespiti .....	135
B. İnananın Borçları ve Hakları .....	140
1. İnananın Borçları .....	140
a. İnanç konusunu devretme borcu .....	140
b. Borçtan kurtarma ve zararları tazmin etme borcu .....	142
c. Ücret ödeme borcu .....	143
d. Diğer borçlar .....	145
2. İnananın Hakları .....	145
a. İnanç konusunun inanç anlaşmasında öngörülen amaca uygun kullanılmasını talep etme hakkı .....	145
b. Talimat verme hakkı .....	146
c. Hesap talep etme ve bilgi edinme hakkı .....	150
d. İnanç konusunun devrini isteme hakkı .....	151
C. İnanılanın Borçları ve Hakları .....	152
1. İnanılanın Borçları .....	152
a. Özen borcu .....	152
b. İnanç konusunu inanç amacıyla sınırlı kullanma borcu .....	155
c. Şahsen ifa borcu .....	156
d. Sadakat borcu .....	157
e. Hesap verme borcu .....	159
f. İnançlı işlem dolayısıyla elde ettiklerini verme borcu .....	159
2. İnanılanın Hakları .....	172
a. İnançlı işlem dolayısıyla yapılan masraf ve ortaya çıkan zararların tazminini talep etme hakkı .....	172
b. Ücret talep etme hakkı .....	173
c. İnanç konusunu paraya çevirme hakkı .....	174
III. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEMLERDE DIŞ İLİŞKİ .....	175

A. Genel Olarak.....	175
B. İnananın Korunması Problemi .....	177
1. TBK m. 49/f. II Hükümü Çerçevesinde Koruma.....	178
a. Ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar verme kavramı .....	178
b. TBK m. 49/f. II hükmünün inançlı işlemlerde uygulanması.....	182
2. TBK m. 509'a Dayalı Koruma .....	185
a. Genel olarak.....	185
b. Yasal devir kavramı (Legalzession).....	187
c. Ayırma hakkı kavramı (Aussonderungsrecht) .....	192
d. Yasal devir ve ayırma hakkının ileri sürülmesine ilişkin prosedür .....	196
e. TBK m. 509 hükmünün inançlı işlemlere uygulanması problemi.....	198
aa. İnanç konusunun yalnızca üçüncü kişiden elde edildiği haller bakımından TBK m. 509 hükmünün uygulanabileceğini savunan görüş .....	200
bb. TBK m. 509 hükmünün yalnızca saf inançlı işlemlere uygulanabileceğini savunan görüş .....	201
cc. TBK m. 509 hükmünün inanç konusunun taşınmaz olduğu durumlar hariç tüm inançlı işlemlere uygulanabileceğini savunan görüş .....	203
dd. Değerlendirme .....	205
3. Sermaye Piyasası Kanununda İnananı Korumaya Yönelik Düzenlemeler (SPK m. 53, m. 58).....	210
4. İnananın Korunması Probleminin Çözümünde Yararlanılabilecek Diğer İmkânlar .....	212
IV. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEMLERDE İNANANIN ALACAKLILARININ KORUNMASI.....	213
A. Genel Olarak.....	213



B. İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemlerde İptal Davası.....	215
V. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEMLERİN SONA ERMESİ.....	222
A. Genel Olarak.....	222
B. İfa.....	224
C. Belirli Bir Sürenin Geçmesi .....	225
D. Tek Taraflı Sona Erdirme Hakkı .....	225
1. Genel Olarak.....	225
2. İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemlerde Tek Taraflı Sona Erdirme Hakkı.....	228
E. Ölüm, Ehliyetin Kaybedilmesi ve İflas .....	229
1. Genel Olarak.....	229
2. İnanç Konusunun Üçüncü Kişilerden Elde Edildiği İnançlı İşlemler Bakımından .....	231
a. Ölüm.....	231
b. Ehliyetin kaybedilmesi.....	233
c. İflas .....	233
F. Sona Ermenin Sonuçları .....	234
VI. İNANÇ KONUSUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ELDE EDİLDİĞİ İNANÇLI İŞLEMLERDE İSPAT .....	235
SONUÇ .....	241
KAYNAKÇA .....	249